

Doğa Kartlarıyla Kurbağaları Tanıyoruz

İkiyaşamlılar, kuyruklu, kuyruksuz ve bacaksızkurbağalar olarak üç takıma ayrılır. Doğa kartlarında bu ay kuyruklu ve kuyruksuzkurbağaların bir kısmını; özellikle de ülkemizde yaşayan türleri tanıtacağız. Kartlarınıza incelemeye başladığınızda yepyeni bir hayvan sınıfının bazı üyeleriyle tanışmış olacaksınız. Bu sınıfta yer alan canlılar, doğanın renkleri ve seslerinden yalnızca bir kısmı. Ama doğada çok önemli bir görevi üstlenmiş bir sınıf İkiyaşamlılar. Bazı zararlı böceklerin çoğalmasını önlemede oldukça yararlılar.

Çoğumuzun özellikle koro halinde ötüşleri ya da viraklamalarıyla anımsadığımız kurbağaların aslında oldukça

ilginç özellikleri var. Adlarından hemen anlaşılacağı gibi onların yaşam biçimi "iki yönlü". Kısım karada kısmen de suda yaşıyorlar. Ama suda yaşıyorlar dediysek sakın denizleri anlamayın. İkiyaşamlıların dayanamadıkları iki ortam var. Biri tuzlu, diğeri kurak ortamlar. Bu nedenle de sucul yaşam ortamları genellikle tatlısular. Seyrek olarak bazı türler az tuzlu olan sahile yakın yerlerde bulunabilir.

Kuyruklu kurbağaların ya da diğeri bir deyişle semenderlerin kuyrukları, hem larva hem de erginlerinde var. Ayrıca genellikle ön ve arka bacaklara sahipler; ancak bazı ailelerin arka bacakları olmayabilir.

Çoğunlukla boyları 8-20 cm. Dünyanın en büyük İkiyaşamlısı da bir kuyruklu kurbağa. Çin'de ve Japonya'da yaşayan bu dev kuyruklu kurbağa, 100 cm boyunda. Ancak yıllar önce yakalanan 1,5 m boyunda bir kuyruklu kurbağadan da söz ediliyor.

Kuyruksuzkurbağalar İkiyaşamlılar sınıfının büyük bir çoğunluğunu oluşturur. Bu kurbağaların kuyrukları erginleştiklerinde kaybolur. Sıçramalarını sağlayan arka bacakları genelde ön bacaklarından uzun olur. Derileri kimisinde pürüzsüz, kimisinde de

siğillerle doludur. Hatta bu nedenle halk arasında "kurbağa ellendiğinde ellerde siğiller çıkabileceği" şeklinde bir yanlış inanç doğmuş. Ancak bu tümüyle yanlış. Kurbağaların vücutlarında bulunan siğiller zehirli deri bezlerinin bir arada bulunduğu yerler. Ancak derilerindeki siğillerle insan derisinde çıkan siğiller arasında bir ilinti yok.

Kuyruksuzkurbağaların boyları da genellikle 5-13 cm arasında değişir. Ama dünyanın en küçük İkiyaşamlısı da bir kuyruksuzkurbağadır. Küba'da yaşayan bir ağaç kurbağası olan *Phyllobates*, diğeri adıyla ok zehiri kurbağasının en büyüğü 1 cm.

Kuyruklu kurbağaların coğrafi dağılımına gelince... Kuyruksuzkurbağaları dünyanın hemen her köşesinde görebilmek olası. Ancak kuyruklu kurbağalar yalnız Kuzey yarımkürede yaşar.

İkiyaşamlıların kartlarını sizler için Gülgün Akbaba hazırladı. Kartların bilimsel danışmanı Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nden Prof. Dr. İbrahim Baran. Kartlarda kullanılan fotoğrafların büyük bir bölümü Prof. Dr. Mehmet Atatür ve Semih Üçüncü tarafından çekildi.